Centrum voľného času

Kuzmányho 105, 010 01 Žilina

Školský poriadok

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU

Kuzmányho 105, 010 01 Žilina

Mesto Žilina

Centrum voľného času zabezpečuje podľa Výchovného programu školského zariadenia výchovno-vzdelávaciu, záujmovú a rekreačnú činnosť detí, rodičov a iných osôb vo voľnom čase. Centrum voľného času usmerňuje rozvoj záujmov detí a ostatných zúčastnených osôb, utvára podmienky na rozvíjanie a zdokonaľovanie ich praktických zručností, podieľa sa na formovaní návykov, užitočného využívania ich voľného času a zabezpečuje podľa potrieb súťaže detí.

Centrum voľného času môže poskytovať metodickú a odbornú pomoc v oblasti práce s deťmi v ich voľnom čase, školám a školským zariadeniam, občianskym združeniam vykonávajúcim činnosť zameranú na deti, ďalším právnickým osobám alebo fyzickým osobám, ktoré o ňu požiadajú.

Centrum voľného času je zriadené ako zariadenie s celoročnou prevádzkou a člení sa podľa záujmových oblastí a záujmových útvarov.

Člen Centra voľného času sa dobrovoľným prihlásením do záujmového útvaru (odovzdaním riadne vyplnenej žiadosti o prijatie) zaväzuje riadne dochádzať na záujmovú činnosť a uhradiť poplatok v zmysle Vnútorného predpisu na určenie príspevku na čiastočnú úhradu nákladov na činnosť Centra voľného času. Je povinný riadiť sa pokynmi pedagogického pracovníka, externého pracovníka, dobrovoľníka a školským poriadkom. V záujme naplnením práva na kvalitne využitý voľný čas Centrum zabezpečí svoju prevádzku, organizáciu života členov a podmienky pre optimálne medziľudské vzťahy tak, aby čas strávený v Centre bol efektívne využitý z hľadiska neformálneho vzdelávania.

I. časť
Všeobecné ustanovenia

Prevádzka a vnútorný režim školského zariadenia

- Výchovno-vzdelávací proces sa riadi platným rozvrhom hodín, ktorý je povinný rešpektovať každý člen záujmového útvaru a každý pedagogický pracovník.
- Priama výchovná činnosť v Centre sa začína o 8.00 hodine a končí o 22.00 hodine počas pracovných dní. Počas sobôt a nedieľ, podľa potreby a rozvrhu hodín.
- Člen záujmového útvaru 5 minút pred konaním činnosti je povinný sa nachádzať v priestoroch, kde sa činnosť koná. Činnosť prebieha podľa rozvrhu hodín, jedna vyučovacia hodina v Centre trvá 60 minút. Prestávky v činnosti stanovuje individuálne podľa náročnosti záujmovej činnosti vedúci záujmového útvaru.
- Záujmová činnosť sa začína 1. septembra a končí 30. júna v príslušnom školskom roku.
- Na jednorazových podujatiach sa činnosť Centra realizuje podľa vopred schváleného organizačného zabezpečenia vo vopred stanovenom termíne a čase pre deti, mládež a širokú verejnosť.
- Činnosť počas školských prázdnin je realizovaná formou pobytových, prímestských detských táborov, sústredení, ktoré sa konajú podľa vopred schválených plánov pri dodržaní stanovenej kapacity.
- Výchovno-vzdelávací proces je vykonávaný v učebniach, triedach, klubovniach, tanečných sálach, telocvičniach, ihriskách, v hale, vo voľnej prírode a podobne.
- Na záujmovú činnosť používa člen primerané oblečenie a obuv podľa požiadaviek BOZP a vedúceho záujmového útvaru.
- Za bezpečnosť člena počas vzdelávacej činnosti záujmového útvaru zodpovedá vedúci záujmového útvaru. Počas činnosti vyplývajúcej z plánu činnosti zodpovedá za bezpečnosť pedagogický dozor. Za bezpečnosť člena mimo priamej činnosti Centra zodpovedá pedagogický dozor.
- Pri výletoch a exkurziách vykonáva pedagogický dozor do počtu 10 žiakov 1 pedagogický zamestnanec, ak je počet prekročený, je zabezpečená ďalšia účasť plnoletej osoby.

II. časť

Výkon práv a povinností detí, žiakov a ich zákonných zástupcov v školskom zariadení, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ostatnými zamestnancami školského zariadenia

a / Každý člen ZÚ má právo:

- Na ochranu zdravia a bezpečnosti pri činnosti v Centre (na začiatku školského roka je oboznámený vedúcim ZÚ zo zásadami BOZP).
- Na dodržiavanie psycho-hygienických zásad a pitného režimu.
- Na poskytnutie kvalitnej záujmovej činnosti pri dodržiavaní pedagogických zásad a príslušných právnych noriem, na neformálne vzdelanie zamerané na rozvoj osobnosti, talentu, rozumových a fyzických schopností s rešpektovaním individuality jednotlivca.
- Byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých prebieha záujmová činnosť.
- V duchu humanity a tolerancie vysloviť slušným spôsobom svoj názor a nebyť za svoj názor trestaný.
- Na kladenie otázok vedúcemu ZÚ a odpovede k téme, ktorá sa preberá na záujmovom útvare.
- Na objektívne hodnotenie vo všetkých oblastiach záujmovej činnosti.
- Zapojiť sa do niektorej z foriem záujmovej činnosti, ktoré Centrum ponúka, po výbere má povinnosť ich navštevovať
- Využívanie priestorov Centra na mimoškolskú činnosť za prítomnosti pedagóga, dohodára, dobrovoľníka.
- Obrátiť sa na pracovníkov Centra a jeho riaditeľky ak má pocit, že došlo k porušeniu jeho práv.
- Predložiť svoje požiadavky a návrhy na zlepšenie záujmovej činnosti vedeniu Centra.
- Byť informovaný o činnosti Centra.
- Na ochranu osobných údajov pred ich šírením a zneužívaním.
- Pri úraze, alebo nevoľnosti na poskytnutie prvej pomoci, pri vážnejšom úraze na lekársku pomoc. Na ošetrenie ide buď v sprievode rodiča – zákonného zástupcu, alebo pedagogického zamestnanca.
- Má právo na ochranu svojho súkromia a svojej rodiny.
- Má byť chránený pred všetkými formami zanedbávania a krutosti, pred všetkými formami diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie.
- Byť oboznámený s kritériami, podľa ktorých prebieha záujmová činnosť.
- Rodič, ktorý má pochybnosti o správnosti fungovania ZÚ, má právo svoje námietky prezentovať a žiadať o stanovisko vedenie CVČ.

b / Každý člen ZÚ má povinnosti:

- Platiť členské poplatky v stanovených termínoch.
- Osvojovať si zásady vlastenectva, humanity, demokracie, rasovej znášanlivosti, tolerancie a správať sa podľa nich, predchádzať všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu a ostatných prejavom intolerancie, byť disciplinovaný a plniť pokyny pedagogických pracovníkov Centra.
- Chrániť vlastné zdravie a zdravie iných, dbať na čistotu a poriadok, dbať na slušné správanie a kultúru vyjadrovania.
- Byť v Centre vhodne a čisto oblečený a upravený.
- Šetriť zariadenie Centra, chrániť ho pred poškodením, šetriť elektrickú energiu, vodu, hospodárne zaobchádzať s majetkom Centra a učebnými pomôckami.
- Dodržiavať vyučovací čas, prestávky a plniť ďalšie pokyny pedagogického dozoru.
- Podieľať sa na ochrane a tvorbe životného prostredia v Centre.
- V prípade úrazu, alebo náhleho ohrozenia ihneď informovať zamestnanca Centra alebo najbližšiu dospelú osobu.
- Zúčastňovať sa na činnosti záujmového útvaru podľa prihlásenia.
- Po skončení záujmovej činnosti zanechá člen svoje miesto patrične upravené (papiere, odpadky, prezuvky, učebné pomôcky a pod.).

c / Členovi ZÚ nie je dovolené:

- Fajčiť v priestoroch Centra, taktiež pri činnostiach organizovaných Centrom mimo priestorov školského zariadenia.
- Prinášať do Centra predmety ohrozujúce bezpečnosť a zdravie.
- Prinášať a používať alkohol, energetické nápoje, drogy a iné zdraviu škodlivé látky.
- Prinášať predmety a propagačný materiál narúšajúci demokratickú a mravnú výchovu mládeže.
- Hrať hazardné hry v priestoroch Centra.
- Manipulovať s prostriedkami ochrany budovy a majetkom Centra.
- Znečisťovať steny, ničiť zariadenia učební a sociálnych zariadení.

d / Práva a povinnosti zákonných zástupcov a pravidlá vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami školského zariadenia

Zákonným zástupcom dieťaťa je jeho rodič alebo iná fyzická osoba, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu.
Zákonný zástupca **má právo vybrať pre svoje dieťa** školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa školského zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti. Toto právo na slobodnú voľbu školského zariadenia možno uplatňovať **v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy**.

Zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia má právo:

- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v školskom zariadení poskytovali deťom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania,
- oboznámiť sa s výchovným programom školského zariadenia a školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,

Zákonný zástupca dieťaťa alebo zástupca zariadenia je povinný:

- vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu,
- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
- dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby,
- informovať školské zariadenie o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- nahradiť škodu, ktorú žiak úmyselne zavinil.

Povinnosti pedagogických pracovníkov:

- Každý pedagogický pracovník dôsledne dodržiava pracovný poriadok školy.
- Rešpektuje práva dieťaťa.
- Pri rokovaní s rodičmi rešpektuje osobnosť rodiča, nepopiera mu jeho práva, podáva mu objektívne informácie a rozhovor vedie v duchu spolupráce.
- Monitoruje náhle zmeny v správaní dieťaťa, zabezpečuje prevenciu proti šikanovaniu a iným sociálno-patologickým javom.
- Dbá na bezpečnosť dieťaťa, zodpovedá za ich zdravie v priestoroch školského zariadenia a na akciách.
- Vo svojom konaní musí postupovať rozvážne, nie unáhlene a nerozmyslene.
- Dáva členovi priestor na vyjadrenie svojich názorov, postojov a vlastnej tvorivosti.
- Dbá na dodržiavanie práva na ochranu súkromia, cti a povesti člena.
- Bezodkladne uskutočňuje opatrenia pri zistení šikanovania, alebo jeho náznakoch.
- V plnej miere dodržuje zákon o ochrane osobných údajov.

- Vo vymedzenom čase a priestore čo najzodpovednejšie vykonáva dozor nad žiakmi.
- Je povinný zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach súvisiacich s výkonom zamestnania.

e / Pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy

Práva ustanovené v tomto školskom poriadku sa zaručujú rovnako každému členovi v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania vo vzdelaní.
Výkon práv a povinností vyplývajúcich z tohto školského poriadku musí byť v súlade s dobrými mravmi. Nikto nesmie tieto práva a povinnosti zneužívať na škodu druhého člena. Člen nesmie byť v súvislosti s výkonom svojich práv postihovaný za to, že bola prostredníctvom jeho zákonného zástupcu na iného člena, pedagogického zamestnanca alebo iného zamestnanca školy podaná sťažnosť, žaloba alebo návrh na začatie trestného stíhania.

Školské zariadenie nemôže člena, pedagogického zamestnanca a ďalších zamestnancov školy postihovať alebo znevýhodňovať preto, že uplatňuje svoje práva podľa tohto školského poriadku.
Výkonom práv začleneného člena so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami nemôžu byť obmedzené práva ostatných členov, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania.
Ak zákonný zástupca člena nedbá o jeho výchovu, alebo podľa poznatkov školského zariadenia je výchova a výživa člena ohrozená škodlivými vplyvmi, najmä alkoholizmom a užívaním omamných látok zákonného zástupcu člena, oznámi to riaditeľka zriaďovateľovi školského zariadenia.

Je zakázané počas výchovno–vzdelávacej činnosti bez súhlasu pedagogického pracovníka, alebo vedúceho ZÚ opúšťať svojvoľne priestory Centra.

III. časť
Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrana pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou, alebo násilím

CVČ je pri výchove a vzdelávaní a pri činnostiach súvisiacich so záujmovou činnosťou povinné:

- Prihliadať na základné fyziologické potreby detí.
- Vytvárať podmienky na zdravý vývin detí a na predchádzanie sociálno-patologických javov.
- Poskytnúť nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí.
- Viesť evidenciu školských úrazov, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacej činnosti a pri činnostiach organizovaných školským zariadením; pri vzniku školského úrazu vyhotoviť záznam o školskom úraze. Pri úraze zabezpečí vychovávateľ pomoc a lekárske ošetrenie. O úraze a uskutočnených opatreniach neodkladne informuje zákonného zástupcu dieťaťa.

Členom záujmových útvarov j e p r í s n e z a k á z a n é:

- ľahostajnosťou, nebezpečným neuváženým konaním ohrozovať svoje zdravia a zdravie svojich spolužiakov,
- naháňať sa vo vonkajších i vnútorných priestoroch CVČ,
- spúšťať sa po zábradlí,
- odhadzovať odpadky na podlahu, ktoré sú následne zdrojom úrazu,
- manipulovať s učebnými pomôckami v učebniach bez súhlasu vyučujúceho a v jeho neprítomnosti,
- nosiť do CVČ ostré predmety, nože, boxery, petardy, zápalky, zapaľovače, pyrotechnické výrobky
- nosiť, šíriť a prechovávať drogy, alkohol, energetické nápoje, cigarety a všetky látky ohrozujúce zdravie

IV. časť
Podmienky nakladania s majetkom, ktorý školské zariadenie spravuje

Pracovníci Centra voľného času nakladajú s majetkom, ktorý školské zariadenie spravuje tak, aby nedošlo k jeho poškodeniu, alebo ku krádeži. Starajú sa o jeho fungovanie a ochranu a podľa toho k nemu pristupujú. Správa majetku musí fungovať tak, aby nedošlo k jeho zneužitiu. Škody na inventári a zariadení spôsobené úmyselne alebo z nedbanlivosti odstráni člen, alebo jeho rodičia – zákonní zástupcovia, prípadne škodu nahradí. Ak sa nezistí vinník, škodu nahradí kolektív záujmového útvaru.
Je zakázané počas výchovno–vzdelávacej činnosti bez súhlasu pedagogického pracovníka, alebo vedúceho ZÚ opúšťať svojvoľne priestory Centra.

V. časť
Vznik a ukončenie členstva

Vznik členstva
Členom záujmového útvaru sa môže stať človek na základe odovzdania riadne vyplnenej žiadosti o prijatie do konkrétneho záujmového útvaru v termíne do 30.10. príslušnom školskom roku.

Zánik členstva
1. Riaditeľ Centra môže ukončiť členstvo plnoletému žiakovi na jeho vlastnú žiadosť (odhláškou z členstva CVČ), alebo prípadne jeho zákonného zástupcu.
2. Vylúčením člena pre závažné porušenie školského poriadku.

VI. časť
Opatrenia vo výchove

Opatreniami vo výchove členovi sú:

- **Pochvala vedúcim ZÚ:**
  - za výborné výsledky
  - za vzornú dochádzku
  - za príkladné slušné správanie

  Udeľuje sa slovne, spravidla na hodine záujmového útvaru.

- **Pochvala riaditeľkou Centra:**
  - za úspešnú reprezentáciu (na návrh vedúceho ZÚ)

  Udeľuje sa písomne, spravidla na konci školského roku.
- **Vecná odmena od zriaďovateľa centra:**
  - za výborné výsledky a úspešnú reprezentáciu Centra voľného času (na návrh vedúceho ZÚ a riaditeľa Centra)

  Udeľuje sa na konci kalendárneho roku.
- **Napomenutie vedúcim ZÚ a podmienečné vylúčenie z činnosti:**
  - za závažné porušovanie školského poriadku (alkohol, drogy, omamné látky, šikanovanie)
  - za čin, za ktorý bol člen trestne stíhaný a právoplatne odsúdený

  Ukladá riaditeľka Centra na návrh vedúceho ZÚ.

Všetky opatrenia vo výchove, ktoré budú udelené neplnoletým členom, oznámi riaditeľka Centra voľného času preukázateľným spôsobom ich zákonným zástupcom.

VII. časť
Členské poplatky

Výška členského poplatku je určená vo Vnútornom predpise CVČ v príslušnom školskom roku, ktorým sa určuje príspevok na čiastočnú úhradu nákladov na činnosti Centra voľného času, Kuzmányho 105,010 01 Žilina.

Ukončením členstva nevzniká členovi nárok na vrátenie členského poplatku. Na základe žiadosti a potvrdenia o hmotnej núdzi žiadateľa, môže zriaďovateľ CVČ rozhodnúť o odpustení členského poplatku.

VIII. časť
Záverečné ustanovenia

1. Tento školský poriadok platí pre všetkých návštevníkov CVČ a nadobúda účinnosť od 1. septembra 2026.

2. Následné zmeny a doplnky k školskému poriadku vydáva výlučne riaditeľka CVČ.

3. Doba trvania : neurčitá

Dňa: 31.8. 2026

.....
Mgr Annamária Mihalčinová
riaditeľka CVČ

CENTRUM VOĽNÉHO ČASU

Kuzmányho 105, 010 01 Žilina

Mesto Žilina

Dodatok č. 1

k školskému poriadku

Centra voľného času Kuzmányho 105, 010 01 Žilina

ŠTANDARDY DORŽIAVANIA ZÁKAZU SEGREGÁCIE VO VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy"), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach**. Vychádzajú z ustanovení Do hovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu."

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu *„zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie"*. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: „*konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu[2a)] a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná[2b)] pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelan ia*."

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (§ 7 ods. 1 písm. h) zákona č. 321/2025 Z. z. a zároveň § 153 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.):

- výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- prevádzka a vnútorný režim školy,
- podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-

vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebieha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.

- Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov.
- Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.
- Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.